

Regeringsförklaring 22 mars 1996

Presenterad av statsminister Göran Persson för den svenska riksdagen, 22 mars 1996

Fru talman, ärade ledamöter av Sveriges riksdag!

Att minska arbetslösheten är den främsta och allt annat överskuggande uppgiften för min regering. Målet är att Sverige år 2000 skall ha halverat den öppna arbetslösheten till 4 procent.

Fundamenten för ett gott samhälle undergrävs av dagens höga arbetslöshet. Såväl samhällsekonomi som moral och vilja försvagas. Ytterst handlar kampen för sysselsättning om att hålla samman Sverige.

Regeringens politik mot arbetslösheten skall bygga på fyra hörnstenar:

Den första hörnstenen är stabila och uthålliga finanser.

Goda statsfinanser är grunden för alla politiska ambitioner. Saneringen av de offentliga finanserna skall fortsätta. Målet är att 1997 begränsa underskottet till mindre än tre procent av BNP och att Sverige år 1998 skall ha de offentliga finanserna i balans. En ny budgetprocess med en starkare budgetuppföljning och nominella utgiftstak skapar goda förutsättningar att påbörja den nödvändiga minskningen av den offentliga skuldbördan. Prisökningarna har pressats ned till under två procent. Inflationen skall bibehållas på en låg nivå. Därmed skapas utrymme för fortsatta räntenedgångar.

Regeringen kan under inga omständigheter acceptera att välfärdssamhället återigen undermineras av stora underskott och en skenande statskuld.

Den andra hörnstenen är goda villkor för företag och företagande.

Sverige är ett bra land för företagsamhet. Här finns en flexibel ekonomi, ett konstruktivt samarbetsklimat och en kunnig och välutbildad arbetskraft. Regeringen kommer att ytterligare förbättra företagandets villkor.

Antalet nya arbeten i små och medelstora företag har ökat kraftigt. Det är en sund utveckling som skall stärkas genom kompetensutveckling, innovationsstöd, kapitalförsörjning och företagsstöd. Regeringens samlade politik skall ge förbättrade möjligheter till nystartande, utveckling och expansion.

Näringspolitikens lokala och regionala roll skall framhävas. Därigenom kan den regionala utvecklingen stärkas, EU:s strukturfonder utnyttjas bättre och näringslivet främjas.

Kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken utvecklas. Det är kommunerna som har kunskaperna om de lokala förutsättningarna och lösningarna.

Ekonomisk brottslighet skall bekämpas - både för att hävda samhällsmoralen och för att tillse att hederliga företagare inte drabbas av osund konkurrens.

Kapitalförsörjningen skall förbättras genom införandet av en sjätte AP-fond med stora möjligheter att placera sina tillgångar i små och medelstora företag.

Regeringen eftersträvar en stabilare och mer förutsägbar politik för att förbättra företagens investeringsmöjligheter och stärka den inhemska efterfrågan.

Den tredje hörnstenen är det livslånga lärandet.

Sverige skall konkurrera med hög kompetens, inte med låga löner. Idén om det livslånga lärandet skall förverkligas.

Skolan, förskolan och skolbarnomsorgen skall integreras för att förbättra grundskolans första viktiga år. Gymnasieskolans kvalitet skall höjas och den eftergymnasiala utbildningen byggas ut.

Ytterligare 100.000 personer skall få möjlighet till reguljär utbildning, varav 70.000 i vuxenutbildning. De som hittills har fått minst del av samhällets utbildningsresurser skall prioriteras. Arbetslösa skall få möjlighet att skaffa sig en gymnasieutbildning.

Den svenska högre utbildningen och forskningen skall även fortsättningsvis hålla världsklass. Den tvärvetenskapliga och den tillämpade forskningen skall stärkas och forskningssamarbetet mellan EU-länderna utnyttjas fullt ut. Genom att bygga ut högskolan över hela landet ges ett kraftfullt stöd för regional utveckling. Det ger framtidshopp, det stimulerar näringslivet och det skapar nya jobb.

Den fjärde hörnstenen är ett nytt kontrakt för samverkan.

Samförstånd har varit basen för den stabilitet och framtidstro som så länge har präglat det svenska samhället. Samarbete är nyckeln i kampen för full sysselsättning.

En minskad arbetslöshet måste kombineras med en inflation på god europeisk nivå. Det kräver att både de fackliga organisationerna och arbetsgivarna tar ett unikt ansvar för förändringar i förhandlings- och lönebildningssystemet samt för arbetsrätten. I sista hand har regering och riksdag ansvaret för stabiliteten på arbetsmarknaden.

Lika lön för lika arbete är en grundläggande strävan. Kvinnor och män skall ha samma möjligheter att försörja sig själva och kombinera ett utvecklande yrkesliv med ett aktivt föräldraskap.

Invandrarnas särskilda kompetens skall tas bättre till vara. Därmed stärks Sveriges möjligheter i den ökande internationaliseringen.

Inom Europeiska unionen sluter nu allt fler länder upp bakom tanken att utarbeta gemensamma ambitioner för kampen mot arbetslöshet. Det är en framgång. För att intensifiera detta arbete är det av stor vikt att ett särskilt kapitel om sysselsättning skrivs in i EU:s fördrag.

Uthålliga statsfinanser, goda villkor för företagande, ett livslångt lärande och ett kontrakt för samverkan är de fyra hörnstenarna. På denna grund bjuder regeringen in de politiska partierna, arbetsmarknadens parter och hela svenska folket att gemensamt betvinga arbetslösheten. Endast så kan vi förverkliga våra bästa drömmars Sverige.

Globaliseringen och internationaliseringen har dramatiskt förändrat politikens möjligheter och människors liv. Trygghet är inte längre bara en nationell angelägenhet. För att lösa de stora och långsiktiga frågorna om fred, demokrati, trygghet och miljö krävs ett ökat internationellt samarbete. Därför koncentreras politiken till fyra områden.

1. EU-samarbetet skall bättre tas tillvara.

Sveriges medlemskap i Europeiska unionen bygger på en lång tradition av internationellt engagemang, solidaritet och samarbete. Regeringen kommer aktivt att utnyttja de möjligheter som Sveriges medlemskap ger att skapa välfärd och gemensam säkerhet i vår del av världen. EU-frågorna skall ges en ökad tyngd i den inrikespolitiska processen.

Den regeringskonferens om EU:s framtid som inleds om några dagar bör bana väg för EU:s utvidgning. Därtill skall Sverige aktivt driva frågorna om minskad arbetslöshet, ökad öppenhet och god miljö.

2. Fred, demokrati och social rättvisa skall säkras i hela världen.

Sveriges engagemang och ansvar stannar inte vid Europas gränser. Förenta nationerna utgör det viktigaste redskapet för internationell fred och säkerhet, och för att hantera de globala hoten mot människans överlevnad. Därför engagerar sig regeringen med kraft i FN:s akuta svårigheter och i behovet av reformer. Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd är ett uttryck för vårt orubbliga stöd för ett effektivt internationellt samarbete. Vi vill föra kampen vidare för social rättvisa, mänskliga rättigheter och en fortsatt nedrustning i världen.

En värld i djup obalans, ekonomiskt och socialt, blir aldrig säker. Därför fullföljer regeringen traditionen av ett aktivt engagemang för folken i Mellanöstern, Afrika, Asien och Latinamerika.

Sveriges militära alliansfrihet, syftande till att vårt land skall kunna vara neutralt i händelse av krig i vårt närområde, består. Alliansfriheten kombineras med ett aktivt ansvarstagande för säkerheten också i vår omvärld.

Svensk frivillig personal utför en viktig och riskfylld uppgift i Bosnien. Genom vårt deltagande i fredsstyrkan IFOR ger Sverige ett konkret bidrag till de internationella ansträngningarna att bistå parterna i det sargade landet att uppnå en varaktig fred.

De nya demokratierna är bräckliga och utsatta för svåra påfrestningar. De behöver vårt stöd i arbetet med att åter bygga upp sina samhällen och sina ekonomier. Vi stärker Sverige genom att hjälpa andra.

Östersjökonferensen i Visby i maj blir ett viktigt startskott för en bred offensiv för utveckling och förnyelse runt Östersjön. Östersjön skall åter göras till ett hav som förenar, utvecklar och berikar människor. Därigenom kan en trygg grundval för demokrati och fred skapas.

3. Miljön skall bli en tydlig och långsiktig prioritering.

Hotet mot miljön är ett hot mot livet självt. Regeringens ambition är att Sverige skall vara en pådrivande internationell kraft och ett föregångsland i strävan att skapa ett hållbart samhälle. De ekologiska kraven kan leda till nästa stora språng i tillväxten. Det krävs aktiva medborgare, men också en tydlig politik, för att främja ett ökat kretsloppstänkande.

Ett nytt energisystem skall utvecklas. Avvecklingen av kärnkraften bör inledas under mandatperioden och därefter fortsätta i jämn takt. Den skall ske på ett sådant sätt att den elintensiva industrins konkurrensläge inte äventyras. På grundval av 1991 års energiöverenskommelse, Energikommissionens betänkande och remissvaren på detta inbjuds samtliga riksdagspartier till överläggningar om energipolitiken.

4. Trygghet och ansvar skall präglade samhället.

Den svenska välfärden skall omfatta alla. Den generella välfärden är effektiv och oöverträffad i sin förmåga att skapa rättvisa och trygghet för var och en. Den möjliggör för människan att fullt ut använda sin vilja och sin kapacitet.

Socialförsäkringarna och bidragssystemen skall ge trygghet i en föränderlig vardag. Bidrag och försäkringar skall anpassas till det förhållande att byten av yrken, liksom byten mellan arbete, studier och egenföretagande, har blivit vanligare. Fusk och överutnyttjande av systemen kan aldrig tolereras och skall bekämpas.

Välfärd förutsätter en rättvis fördelning. I hela världen ser vi att orättvisor och ofärd leder till ökad kriminalitet. Brottsligheten hotar människors trygghet och även demokratin. Vi kan aldrig tolerera ett samhälle där rädslan breder ut sig.

Kulturen och medierna skall bidra till att klyftor kan överbryggas och till att respekten och förståelsen mellan människor kan öka. Mångfald och mångsidighet är nödvändigt för demokratin. Kulturarvet måste vårdas, liksom de värden som det mångkulturella Sverige skapar. En radio och TV i allmänhetens tjänst garanterar ett programutbud som når alla.

Arbetslösheten, segregationen och rasismen är de mest oroande problemen i dagens samhälle. Om vi inte lyckas befästa idén om alla människors lika värde riskerar samhället att brytas sönder av inre motsättningar. Därför måste hela Sverige mobiliseras för att medverka till en ökad integration. Det är av särskild vikt att kampen mot arbetslösheten bland invandrare ges förtur.

Arbetet för ett jämställt samhälle fortsätter. Ett jämställdhetsperspektiv skall genomsyra alla delar av regeringens politik.

En hög kvalitet i den kommunala verksamheten är grunden för den svenska välfärden, och avgörande för jämställdheten och för att motverka segregation. Även i fortsättningen kommer den kommunala verksamheten i vård, omsorg och skola att prioriteras framför statliga bidrag och transfereringar.

För att utbudet av kommunala tjänster skall fördelas jämnt har ett nytt system för utjämning av kostnader och inkomster mellan kommunerna införts. Det skall noga följas upp och utvärderas.

Den uppgörelse som har slutits mellan staten, Landstingsförbundet och Kommunförbundet skapar goda förutsättningar för kommunernas verksamhet och för samhällsekonomin. Kommunerna får stabila spelregler. Kommunala uppsägningar och skattehöjningar motverkas. Därigenom förbättras möjligheten att bekämpa arbetslösheten.

Sverige är ett rikt land. Vi har en god miljö, en hög kunskapsnivå, en utpräglad jämlikhet och en stor öppenhet. Dessa värden skall värnas och vidgas.

Människovärdet är alltid större än marknadsvärdet.

Regeringens mål är ett samhälle där alla människor har arbete, känner trygghet, delaktighet och ansvar, och där var och en får del av utvecklingens framsteg.

Så kan vi hålla samman Sverige.